

RUHNU VALLA PÕHIMÄÄRUS

I Üldsätted

§ 1 Ruhnu valla põhimääruse eesmärk

(1) Ruhnu valla (edaspidi vald) põhimääruses sätestatakse:

- 1) vallavolikogu esimehe ja aseesimehe valimise kord, volikogu komisjonide moodustamise kord, õigused ja kohustused ning volikogu komisjonide esimeeste ja aseesimeeste valimise kord;
- 2) vallavalitsuse moodustamise kord, vallavanema valimise kord ja valitsuse pädevus;
- 3) valla sümbolid ja nende kasutamise kord;
- 4) valla ametiasutuste moodustamise kord;
- 5) valla või linna arengukava, eelarvestrateegia ja eelarve koostamise ja muutmise ning finantsjuhtimise üldised põhimõtted;
- 6) valla õigusaktide vastuvõtmise, avalikustamise ja jõustumise täpsem kord.

§ 2 Valla kohalik omavalitsus

(1) Valla kohalik omavalitsus on demokraatlikult moodustatud võimuorganite õigus, võime ja kohustus seaduste alusel iseseisvalt juhtida ja korraldada kohalikku elu, lähtudes vallaelanike õigustatud vajadustest ja huvidest ning arvestades valla arengu iseärasusi.

(2) Kohalik omavalitsus rajaneb riigi territooriumi haldusjaotusel ja teostub demokraatlikult moodustatud esindus- ja võimuorganite kaudu, samuti rahvaküsitluse, või rahvaalgatuse teel.

§ 3 Valla kohaliku omavalitsuse põhimõtted

(1) Valla kohalik omavalitsus rajaneb järgmistel põhimõtetel:

- 1) kohaliku elu küsimuste iseseisev ja lõplik otsustamine ning korraldamine;
- 2) igapäevaste seaduslike õiguste ja vabaduste kohustuslik tagamine vallas;
- 3) seaduste järgimine oma ülesannete ja kohustuste täitmisel;
- 4) vallaelanike õigus osaleda kohaliku omavalitsuse teostamises;
- 5) vastutus oma ülesannete täitmise eest;
- 6) tegevuse avalikkus;
- 7) avalike teenuste osutamine soodsaimatel tingimustel.

§ 4 Valla kohaliku omavalitsuse õiguslikud alused

(1) Vald kohaliku omavalitsusena juhindub oma tegevuses EV põhiseadusest, kehtivatest seadustest, käesolevast põhimäärusest ja teistest valla õigusaktidest, rahvusvahelistest lepingutest ja lepingutest riigiorganite, teiste omavalitsusüksuste või nende liitudega.

(2) Vald kui kohalik omavalitsusüksus on avalik-õiguslik juuriidiline isik, keda esindavad seaduste ja käesoleva põhimääruse alusel ning kehtestatud korras oma pädevuse piires

volikogu, vallavolikogu esimees, vallavalitsus ja vallavanem või nende poolt volitatud esindajad.

(3) Vallal on avalik-õigusliku isikuna iseseisev eelarve, arveldusarve pangas ja oma sümboolika.

§ 5 Omavalitsusüksuse ülesanded

(1) Omavalitsusüksuse ülesandeks on korraldada vallas sotsiaalabi ja -teenuseid, vanurite hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, territoriaalplaneerimist, vallasisest ühistransporti ning valla teede ja tänavate korrashoidu, juhul kui need ülesanded ei ole seadustega antud kellegi teise täita.

(2) Omavalitsusüksuse ülesandeks on korraldada vallas koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvikoolide, raamatukogude, rahvamajade, muuseumide, spordibaaside, turva- ja hooldekodude, tervishoiuasutuste ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist, juhul kui need on valla omanduses. Nimetatud asutuste osas võidakse seadusega ette näha teatud kulude katmist kas riigieelarvest või muudest allikatest.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes sätestatud ülesannetele otsustab ja korraldab omavalitsusüksus neid kohaliku elu küsimusi:

1) mis on talle pandud teiste seadustega;

2) mis ei ole seadusega antud kellegi teise otsustada ja korraldada.

(4) Omavalitsusüksus täidab riiklikke kohustusi:

1) mis on talle pandud seadustega;

2) mis tulenevad selleks volitatud riigiorgani ja volikogu vahelisest lepingust.

(5) Käesoleva paragrahvi 4. lõike punkti 1 alusel vallale pandud kohustustega seotud kulud kaetakse riigieelarvest.

§ 6 Valla omavalitsusorganid

(1) Valla omavalitsuse esinduskoguks on Ruhnu Vallavolikogu (edaspidi volikogu), mis valitakse valla hääleõiguslike elanike poolt kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse alusel.

(2) Valla omavalitsuse täitevorganiks on Ruhnu Vallavalitsus (edaspidi vallavalitsus), mis moodustatakse volikogu poolt.

§ 7 Valla omavalitsusorganite suhted

(1) Suhted kohalike omavalitsusorganitega ja riigiorganitega põhinevad seadusel ja lepingul. Valla omavalitsusorganid ei tohi delegeerida oma ülesandeid ning nende täitmiseks seadusega ettenähtud vahendeid riigi valitsusasutustele.

(2) Valla suhted teiste kohalike omavalitsustega rajanevad võrdõiguslikkuse põhimõtetel. Valla omavalitsusorganid võivad ühiste huvide väljendamiseks, esindamiseks ja kaitsmiseks või ühiste ülesannete täitmiseks sõlmida lepinguid teiste omavalitsusüksustega, samuti moodustada omavalitsuste liite ja ühisasutusi.

II Valla sümbolid ja nende kasutamise kord

§ 8 Valla sümbolid

(1) Ruhnu valla sümbolid on vapp ja lipp.

1) Vapi kirjeldus: valgel kilbil sinise lipuga ühemastiline must laev ujumas sinisel lainelõikelisel alusel.

2) Lipu kirjeldus: sinisel kahe lipukeelega väljal valge kaldrist.

(2) Vapi ja lipu kasutamise korra kehtestab volikogu. Samuti võib volikogu kehtestada muude valla sümbolite nimistu ja kasutamise korra.

(3) Vallasümboolika ja tema statuudi muutmine või täiendamine kuulub volikogu ainupädevusse.

(4) Valla lipu valmistamine toimub üksnes vallavalitsuse loal.

(5) Vallavalitsus võib sõlmida lepinguid valla sümboolika kasutamiseks.

§ 9 Ruhnu valla sümboolite kasutamise kord

(1) Valla vappi on lubatud kasutada:

1) vallavolikogu, vallavalitsuse, Ruhnu Vallavalitsuse kui ametiasutuse, valla asutuste ning äri- ja muude ühingute, mille ainuaktsionäriks või ainuosanikuks on vald, pitsatitel, dokumendiplankidel ja muudel infokandjatel;

2) vallavolikogu ja vallavalitsuse aukirjadel, autasudel, meenetel ja ametimärkidel, samuti käesoleva lõike punktis 1 nimetatud valla asutuse ümbrikel ja muudel ametlikel trükistel;

3) Ruhnu Vallavalitsuse hoonetel ja/või siltidel;

(2) Valla vapi kujutisega tooteid (meened, laualipud, kleebised jms) võib valmistada ja müüa ainult vallavalitsuse loal.

(3) Valla vapi kujutist on lubatud kasutada käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud asutuste ja organisatsioonidel infokandjatel, kui asutus või organisatsioon teostab töid vallavalitsuse tellimisel.

(4) Valla lipp heisatakse:

1) vallaasutuse hoonel ning alaliselt koos Eesti lipuga Ruhnu Vallavalitsuse ja valla kooli hoonel või peasissekäigu juures lipumasti;

2) ajutiselt valla pidupäevadel, suhtlemisel teiste omavalitsusüksustega, samuti muudel avalikel üritustel.

(5) Valla lipu heiskamise võib teha kohustuslikuks üksnes vallavolikogu otsuse või vallavalitsuse korraldusega vallale kuuluvatel hoonetel, rajatistel või maa-aladel.

Kolmandatele isikutele on need otsused või korraldused soovitusliku iseloomuga.

(6) Valla lipp heisatakse hoone peasissekäigu juurde või mujale selleks sobivasse kohta kas lipuvardaga vastavasse hoidjasse või lipumasti.

(7) Valla lipu võivad heisata kõik valla elanikud eramajadel, valla haldusterritooriumil asuvad ettevõtted ja organisatsioonid oma haldushoonetel lipuhoidjasse või maapinnalt tõusvasse lipumasti. Heisatav lipp peab vastama valla põhimääruse § 8 .lõikes 1 punktis 2) toodud kirjeldusele.

(8) Lipumasti kõrgus peab olema ligikaudu kuus korda suurem lipu laiusest, seinalipu varda pikkus peab olema ligikaudu kolm korda suurem lipu laiusest.

(9) Valla lipu heiskamisel leinalipuna kinnitatakse lipu ülemisse otsa 50 – 100 mm laiune must lint, mille mõlemad otsad peavad ulatuma kuni lipukanga alumise servani või heisatakse lipp poolde lipumasti.

(10) Valla lipp heisatakse päikesetõusul, kuid mitte varem, kui kell 7:00 ja langetatakse päikeseloojangul, kuid mitte hiljem kui kell 22:00. Ruhnu Vallavalitsuse ja vallaasutuste hoonetel võib lipp olla heisatud ööpäevaringselt.

(11) Valla lipu heiskamisel koos Eesti riigilipuga, mõne välisriigi lipuga, maakondade, linnade ja/või valdade lippudega asetseb lippude poolt vaadates paremal Eesti riigilipp, sellest vasakul välisriikide lipud prantsusekeelsete riiginimede tähestikulises järjekorras, seejärel

maakondade lipud maakondade tähestikulises järjekorras, seejärel linnade ja valdade lipud nende tähestikulises järjekorras ja viimasena Ruhnu valla lipp vasakul äärel. Lipud peavad olema ühelaiused, iga lipp heisatud eri lipuvardasse või masti ja samale kõrgusele. Valla lipu mõõtmed ei või koos riigilipuga heiskamisel ületada riigilipu mõõtmeid

(12) Valla lipu valmistamine toimub üksnes vallavalitsuse loal.

(13) Kasutamiskõlbmatuks muutunud valla lipp hävitatakse sündsäl viisil.

§ 10 Ruhnu Valla elanik

Valla elanik on isik, kes elab alaliselt Ruhnu vallas.

III Volikogu

§ 11 Volikogu moodustamine

(1) Volikogu valitakse kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse alusel üldistel, ühetaolistel ja otsestel valimistel neljaks aastaks.

(2) Volikogu uue koosseisu ja tema liikme volitused algavad ning eelmise koosseisu ja tema liikmete volitused lõpevad valimistulemuste väljakuulutamise päevast.

§ 12 Volikogu liige

(1) Volikogu liige on isik, kes on osutunud valituks vastavalt kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seadusele.

(2) Volikogu liige juhindub seadusest, valla õigusaktidest ning vallaelanike vajadustest ja huvidest.

(3) Volikogul on õigus maksta oma liikmetele tasu volikogu tööst osavõtu eest ja hüvitust volikogu ülesannete täitmisel tehtud kulutuste eest esitatud dokumentide alusel volikogu kehtestatud määras ja korras.

(4) Volikogu liige ei tohi osa võtta volikogu sellise üksikakti arutamisest ja otsustamisest, mille suhtes on tal huvide konflikt vastavalt korruptsioonivastase seaduse § 25 lõikele 1.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul on volikogu liige kohustatud enne küsimuse arutelu algust tegema avalduse enda mitteosalemise kohta antud päevakorrapunkti arutamisel. Vastav märge fikseeritakse volikogu istungi protokollis. Küsimuste arutamiseks ja otsustamiseks vajalik kvoorum on selle volikogu liikme võrra väiksem.

(6) Volikogu liige on kohustatud esitama majanduslike huvide deklaratsiooni korruptsioonivastases seaduses sätestatud korras.

§ 13 Volikogu pädevus

(1) Volikogu ainupädevusse kuuluvad küsimused sätestab kohaliku omavalitsuse korralduse seadus § 22.

(2) Volikogu pädevuses on lisaks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses nimetatud küsimustele ka teiste seadustega tema pädevusse antud küsimused, samuti küsimused, mis on seadusega antud kohaliku omavalitsuse, kohaliku omavalitsusüksuse või kohaliku omavalitsuse organi pädevusse ja mille lahendamist volikogu ei ole delegeerinud vallavalitsusele.

§ 14 Volikogu istung

(1) Volikogu töövormiks on istung. Istungid on avalikud. Volikogu võib kuulutada istungi kinniseks, kui selle poolt hääletab vähemalt kaks korda enam volikogu liikmeid kui vastu või arutatavat küsimust puudutavate andmete avalikustamine on seadusega keelatud või piiratud.

(2) Istungist video-salvestuste tegemisest informeeritakse eelnevalt istungi juhatajat, kes teeb selle teatavaks volikogule.

§ 15 Volikogu istungi kokkukutsumine ja päevakord

(1) Volikogu töövormiks on istung. Volikogu korralise istungi kutsub kokku selle esimees või tema asendaja.

(2) Volikogu erakorralise istungi kokkukutsumist võib nõuda vähemalt $\frac{1}{4}$ volikogu liikmetest või vallavalitsus. Istungi kokkukutsumise nõudjad esitavad koos nõudega kirjaliku põhjenduse istungi kokkukutsumiseks. Istung kutsutakse kokku seitsme päeva jooksul pärast nõudmise registreerimist vallakantseleis.

(3) Uue koosseisu esimese istungi kutsub kokku valla valimiskomisjoni esimees hiljemalt seitsmendal päeval pärast valimistulemuste väljakuulutamist.

(4) Volikogu kokkukutsumisel tuleb kutses ära näidata arutusele tulevad küsimused ja kutse koos eelnõudega peab olema volikogu liikmetele teatavaks tehtud vähemalt neli päeva enne volikogu istungit.

Samaks ajaks peab olema vallakantseleis välja pandud volikogu istungi päevakorra projekt. Eelinformatsioon volikogu järgmise istungi aja ja koha kohta teatatakse volikogu istungi lõpus.

(5) Volikogu liige teatab võimalusel volikogu istungilt puudumisest eelnevalt vallakantseleisse. Juhul, kui volikogu liikmel ei ole võimalik volikogu istungil osaleda, võib ta osaleda volikogu istungil Skype-ühenduse teel aruteludes ilma hääletusõigusega.

(6) Volikogu istungi päevakorra projekt koos volikogu õigusaktide eelnõudega ning muude vajalike materjalidega on vallakantseleis kättesaadavad vähemalt 4 päeva enne volikogu istungit.

(7) Volikogu istungi päevakorra projekti koostab ja esitab istungile kinnitamiseks volikogu esimees või tema puudumisel aseesimees tehtud ettepanekute ja laekunud materjalide alusel. Volikogu istungi päevakorda võetakse need volikogu õigusaktide eelnõud, mis on vormistatud vastavalt käesoleva põhimääruse §-le 36. Volikogu istungi ettevalmistamist korraldab valla kantselei.

(8) Ettepanekuid volikogu istungi päevakorra kohta võivad teha kuni päevakorra kinnitamiseni:

- 1) volikogu liikmed;
- 2) vallavalitsus;
- 3) komisjonid.

§ 16 Volikogu istungi läbiviimine

(1) Volikogu istungit juhatab volikogu esimees või tema asendaja. Volikogu esimehe ja aseesimehe äraolekul juhatab istungit volikogu vanim kohalolev liige. Esimest istungit juhatab kuni volikogu esimehe valimiseni valla valimiskomisjoni esimees või tema asetäitja.

(2) Volikogu istungi avamine hõlmab järgmisi toiminguid:

1) volikogu liikmete osalemisest teatamine;

2) kutsutud külalistest teatamine;

3) päevakorra projekti arutamine ja päevakorra kinnitamine.

(3) Volikogu õigusakti eelnõu arutelu koosneb ettekandest, kaasettekannetest, küsimustest ning nendele vastamisest, sõnavõttudest, repliikidest ning ettekandja ja kaasettekandjate lõppsõnast. Küsimusi saab esitada ettekande ja kaasettekannete lõpul enne sõnavõtte ja repliike. Volikogu võib poolthääle enamusega piirata päevakorrapunkti arutamise aega.

(4) Volikogu istungi läbiviimisel kehtivad järgmised põhimõtted:

1) ettekanne on päevakorrapunkti käsitlemine, mis esitatakse maksimaalselt 15 minuti jooksul.

Kaasettekanne on teema täiendav käsitlemine maksimaalselt 10 minuti jooksul;

2) sõnavõtt on ettepanekute ja kommentaaride esitamine arutatavas päevakorrapunktis maksimaalselt 5 minuti jooksul;

3) repliik on märkus, ettepanek või õiendus arutatavas päevakorrapunktis. Repliigi kestus ei ületa 2 minutit;

4) küsimusi saab esitada ainult ettekandjale ja kaasettekandjale;

5) ettekandjal ja kaasettekandjal on õigus lõppsõnale kestusega kuni 3 minutit;

6) istungi juhataja katkestab ettekande, kaasettekande, sõnavõtu, repliigi või küsimuse teemast ilmse kõrvalekaldumise või ajalimiidi ületamise korral;

7) istungi juhatajal on õigus anda ettekandjale ja kaasettekandjale ning sõnavõtjale lisaega.

8) sõnavõtusoovist teatatakse istungi juhatajale päevakorrapunkti alguses. Küsimuse ja repliigi esitamise soovist antakse märku käe tõstmisega. Istungi juhataja annab sõna taotlemise järjekorras;

9) sõnavõttude ja repliikide lõpetamise otsustab volikogu esimees või volikogu liikme ettepanekul volikogu poolthääle enamusega;

10) muudatusettepanekud volikogu õigusaktide eelnõude kohta esitatakse kirjalikult

11) põhjendatud muudatusettepanekud päevakorra kohta esitatakse enne päevakorra kinnitamist;

12) Volikogu võib töökorralduslikes küsimustes vastu võtta istungi protokolliga kantavaid otsuseid. Enne hääletamist võib sõna küsida üksnes hääletusprotseduuri kohta. Hääletamise ajal sõna ei anta.

(5) Kui istungi päevakorrapunkti kohta ei ole esitatud volikogu õigusakti eelnõu, koosneb antud päevakorrapunkt ettekandest ja kaasettekannetest ning küsimustele vastamisest.

(6) Kui istungi päevakorras on arupärimisele vastamine, koosneb arutelu ettekandest, küsimustele vastamisest ja arupärija repliigist. Küsimuste esitamise eesõigus on arupärimise esitajal.

(7) Kui istungi päevakorras on informatsiooni ärakuulamine, koosneb arutelu informatsiooni esitamisest ja küsimustele vastamisest. Istungi juhataja ettepanekul otsustab volikogu, kas võtta informatsioon teadmiseks või anda võimalus sõnavõttudeks ja repliikideks.

(8) Volikogu istungil on sõnaõigus volikogu liikmetel, vallavalitsuse liikmetel ja teistel istungile kutsutud isikutel. Sõnaõiguse otsustab istungi juhataja.

(9) Istungi lõpetab istungi juhataja.

§ 17 Volikogu istungi protokoll

(1) Volikogu istungid protokollitakse.

(2) Protokollis kantakse istungi aeg ja koht, osavõtjate nimed, arutlusel olnud küsimused, nende kohta esitatud ettepanekud ja vastuvõetud otsused, hääletustulemused, kui küsimus otsustati hääletamise teel, ning otsustajate või küsimuste algatajate eriarvamused.

§ 18 Volikogu esimees ja aseesimees

(1) Volikogu esimees:

1) korraldab volikogu tööd, kutsub kokku ja juhatab volikogu istungeid ning korraldab nende ettevalmistamist;

2) esindab valda ja volikogu vastavalt seadusega, käesoleva põhimäärusega ning volikogu poolt antud pädevusele;

3) koostab volikogu istungi päevakorra projekti;

4) kirjutab alla volikogu poolt vastuvõetud määrustele, otsustele ja teistele volikogu dokumentidele;

5) jälgib arupärimistele ja avaldustele vastamist;

6) täidab muid talle seadusega, põhimäärusega ja teiste õigusaktidega pandud ülesandeid.

(2) Volikogul on üks aseesimees. Volikogu aseesimees asendab volikogu esimeest tema äraolekul või volituste peatumisel.

§ 19 Volikogu esimehe valimine

(1) Volikogu esimees valitakse volikogu liikmete seast salajase hääletamise teel volikogu koosseisu häälteenamusega.

(2) Volikogu esimehe kandidaadi ülesseadmine:

1) kandidaadi ülesseadmise kohta esitatakse istungi juhatajale kirjalik või suuline ettepanek;

2) kandidaadid nummerdatakse ülesseadmise järjekorras;

3) nimekirja sulgemise otsustab avalikul hääletamisel koosseisu poolthäälte enamusega volikogu;

4) kui volikogu ei otsusta teisiti, tutvustab kandidaatide nimekirjas olev isik end pärast nimekirja sulgemist ja volikogu liikmel on õigus esitada kandidaadile üks küsimus.

(3) Volikogu esimehe valimisel on volikogu liikmel üks hääl.

(4) Volikogu esimehe valimist korraldab valla valimiskomisjon.

(5) Valla valimiskomisjon väljastab volikogu liikmetele hääletussedelid.

(6) Valimistulemused tehakse kindlaks valla valimiskomisjoni otsusega.

(7) Kui ükski esitatud kandidaatidest ei saa nõutavat häälteenamust, viiakse läbi kordushääletamine. Kordushääletamisel jäävad kandideerima kaks enam häält saanud kandidaati. Kui on üks kandidaat ja ta ei saavuta vajalikku häälteenamust, korraldatakse uus valimine.

(8) Kui kordushääletusel ei saa kumbki kandidaat vajalikku häälteenamust või kui esitati ainult üks kandidaat, kes ei saanud vajalikku häälteenamust, korraldatakse uus valimine, kus võib kandideerida ka valituks mitteosutunud isik.

§ 20 Volikogu aseesimehe valimine

(1) Volikogu aseesimees valitakse volikogu liikmete seast salajase hääletamise teel volikogu

koosseisu häälteenamusega. Aseesimees valitakse eraldi valimisprotseduuri käigus.

(2) Volikogu aseesimehe kandidaadi ülesseadmine:

1) aseesimehe kandidaadi ülesseadmise kohta esitatakse istungi juhatajale kirjalik või suuline ettepanek;

2) kandidaadid nummerdatakse ülesseadmise järjekorras;

3) nimekirja sulgemise otsustab avalikul hääletamisel poolthäälte enamusega volikogu;

4) kui volikogu ei otsusta teisiti, tutvustab kandidaatide nimekirjas olev isik end pärast nimekirja sulgemist ja volikogu liikmel on õigus esitada kandidaadile üks küsimus.

(3) Volikogu aseesimehe valimisel on volikogu liikmel üks hääl.

(4) Volikogu aseesimehe valimist korraldab volikogu esimees. Nimetatakse 3 liikmeline häältelugemis komisjon.

(5) Häältelugemis komisjon väljastab volikogu liikmetele hääletussedelid.

(6) Valimistulemused tehakse kindlaks häältelugemis komisjoni otsusega.

(7) Kui ükski esitatud kandidaatidest ei saa nõutavat häälteenamust, viiakse läbi kordushääletamine. Kordushääletamisel jäävad kandideerima kaks enam häáli saanud kandidaati. Kui on üks kandidaat ja ta ei saavuta vajalikku häälteenamust, korraldatakse uus valimine.

(8) Kui kordushääletusel ei saa kumbki kandidaat vajalikku häälteenamust või kui esitati ainult üks kandidaat, kes ei saanud vajalikku häälteenamust, korraldatakse uus valimine, kus võib kandideerida ka valituks mitteosutunud isik.

§ 21 Volikogu komisjonide moodustamine ja esimeeste ning aseesimeeste valimise kord

(1) Volikogu moodustab alatise ja ajutise komisjone. Komisjoni tegevusvaldkond, ajutise komisjoni korral tegutsemise tähtaeg ja ülesanded, määratakse ära komisjoni moodustamise otsuses.

(2) Volikogu komisjoni esimees ja aseesimees valitakse volikogu liikmete hulgast salajase hääletamise teel volikogu poolthäälte enamusega. Komisjoni liikmed kinnitatakse komisjoni esimehe ettepanekul volikogu poolthäälte enamusega avalikul hääletamisel.

Revisjonikomisjoni liikmeteks võivad olla ainult volikogu liikmed.

(3) Komisjoni koosseisust väljaarvamise ettepaneku teeb volikogule komisjoni esimees komisjoni liikme avalduse alusel või juhul, kui komisjoni liige ei ole osalenud vähemalt kolmel järjestikusel komisjoni koosolekul.

§ 22 Komisjoni pädevus

(1) Volikogu esimees suunab komisjoni läbivaatamisele:

1) volikogu õigusaktide eelnõud;

2) vallavalitsuse poolt komisjoni arvamuse saamiseks või informatsiooniks esitatud materjalid;

3) isikute avaldused.

(2) Komisjonil on õigus:

1) algatada volikogu õigusakti eelnõu;

2) algatada arutelusid;

3) teha ettepanekuid volikogu istungi päevakorra, volikogu ja teiste komisjonide menetluses olevate volikogu õigusaktide eelnõude kohta;

4) saada vallavalitsuselt komisjoni menetluses oleva küsimusega seotud täiendavaid dokumente ja teavet;

5) kaasata oma töösse asjatundjaid ja tellida ekspertiise, kooskõlastades selle eelnevalt volikogu esimehega.

§ 23 Asjade menetlemine komisjonis

(1) Komisjon on kohustatud tema menetlusse suunatud volikogu õigusakti eelnõu läbi vaatama hiljemalt kolme nädala jooksul. Avaldused ja märgukirjad vaadatakse läbi seaduses sätestatud tähtajal, muud dokumendid vaadatakse läbi volikogu esimehe määratud tähtajal.

(2) Õigusakti eelnõu esitamisel mitmesse komisjoni määrab volikogu esimees juhtiva komisjoni, kellele teised asja arutavad komisjonid esitavad oma ettepanekud.

(3) Avalduste, märgukirjade ja muude dokumentide kohta annab komisjon oma seisukoha ning esitab selle kirjalikult volikogu esimehele. Komisjonile adresseeritud avaldusele või märgukirjale vastab komisjon ning vastusele kirjutab alla komisjoni esimees või aseesimees.

§ 24 Volikogu komisjoni töökord

(1) Volikogu komisjoni töövormiks on koosolek. Otsused võetakse vastu poolthääle enamusega. Komisjon on otsustusvõimeline, kui koosolekust võtab osa vähemalt pool komisjoni koosseisust.

(2) Komisjoni koosoleku kutsub kokku komisjoni esimees või tema äraolekul aseesimees. Komisjoni koosoleku aja, päevakorra ja komisjoni kutsutavate isikute nimekirja esitab kokkukutsuja vähemalt kaks tööpäeva enne koosoleku algust vallakantseleile, kes edastab kutsuja soovi korral teate komisjoni liikmetele ja kutsutavatele isikutele. Komisjoni esimehe ja aseesimehe äraolekul kutsub vajadusel komisjoni kokku volikogu esimees.

(3) Komisjoni koosolekust võib sõnaõigusega osa võtta komisjoni mittekuuluv volikogu liige või vallavalitsuse liige. Teiste isikute kutsumise komisjoni koosolekule ja neile sõnaõiguse andmise otsustab koosoleku kokkukutsuja.

(4) Komisjoni koosoleku kohta koostatakse protokoll, mis sisaldab koosoleku päevakorra, toimumise aja, koosolekust osa võtnud isikute nimekirja, komisjoni otsused ja komisjoni liikmete eriarvamused. Protokollile kirjutavad alla koosoleku juhataja ja protokollija.

(5) Protokoll esitatakse hiljemalt kolme tööpäeva jooksul arvates komisjoni koosoleku toimumisest vallakantseleile. Protokolle säilitatakse vallakantseleis.

§ 25 Komisjoni tegutsemisvõimetus

(1) Volikogu komisjon on tegutsemisvõimetu, kui komisjon ei ole kahel korral järjest täitnud tähtaegselt talle antud ülesannet.

(2) Komisjoni tegutsemisvõimetus korral teeb volikogu esimees volikogule ettepaneku valida komisjonile uus esimees, kelle ettepanekul kinnitatakse komisjoni uus koosseis.

§ 26 Komisjoni aruandlus

Komisjon annab oma tegevusest aru volikogule vähemalt üks kord aastas.

§ 27 Revisjonikomisjon

(1) Volikogu moodustab põhimääruse §-s 20 sätestatud korras oma volituste kehtivuse ajaks

vallavalitsuse ja selle hallatavate asutuste tegevuse kontrollimiseks vähemalt kolmeliikmelise revisjonikomisjoni. Revisjonikomisjoni esimees, aseesimees ja esimehe ettepanekul revisjonikomisjoni liikmed valitakse salajasel hääletusel poolthäälte enamusega.

Revisjonikomisjoni esimees ja liikmed valitakse volikogu liikmete hulgast

(2) Revisjonikomisjonil on õigus:

- 1) siseneda kontrollitava asutuse ruumidesse ja viia vajadusel läbi inventuure;
- 2) nõuda majandus- ja finantstegevust kajastavate algdokumentide, lepingute ja muu asjasse puutuva dokumentatsiooni esitamist, saada loetletud dokumentidest ära kirju ja väljavõtteid;
- 3) saada kontrollitava asutuse juhilt ja teistelt isikutelt suulisi ja kirjalikke seletusi.

(3) Revisjonikomisjon võib kutsuda kontrolli tulemuste arutamisele vallavalitsuse liikmeid ja kontrollitud asutuste juhte. Revisjonikomisjon teeb valla valitsusele ettepanekuid avastatud puuduste kõrvaldamiseks.

IV Vallavalitsus

§ 28 Vallavalitsus ja selle koosseis

(1) Vallavalitsuse liikmete arvu ja valitsuse struktuuri kinnitab volikogu.

(2) Vallavalitsuse koosseisu kinnitab ametisse volikogu vallavanema ettepanekul.

(3) Vallavalitsusse kuuluvad vallavanem ja valitsuse liikmed.

(4) Volitused saab vallavalitsus volikogu poolt ametisse nimetamise päevast.

§ 29 Vallavanema valimine

(1) Vallavanem valitakse ja nimetatakse ametisse volikogu poolt kuni neljaks aastaks.

(2) Vallavanem valitakse salajase hääletamise teel volikogu koosseisu häälteenamusega.

(3) Vallavanema kandidaadi ülesseadmine:

- 1) kandidaadi ülesseadmise kohta esitatakse istungi juhatajale kirjalik või suuline ettepanek;
- 2) kandidaadid nummerdatakse ülesseadmise järjekorras;
- 3) nimekirja sulgemise otsustab volikogu avalikul hääletamisel poolthäälte enamusega;
- 4) kui volikogu ei otsusta teisiti, tutvustab kandidaatide nimekirjas olev isik end pärast nimekirja sulgemist ja volikogu liikmel on õigus esitada kandidaadile üks küsimus.

(4) Vallavanema valimisel on volikogu liikmel üks hääl.

(5) Nimekirja sulgemise järel valitakse avalikul hääletamisel volikogu poolthäälte enamusega kolmeliikmeline häältelugemiskomisjon, kes nimetab endi hulgast komisjoni esimehe.

(6) Häältelugemiskomisjon väljastab volikogu liikmetele hääletussedelid.

(7) Hääletamistulemuste kohta koostab häältelugemiskomisjon protokoll, millele kirjutavad alla kõik komisjoni liikmed.

(8) Protokoll kinnitab volikogu avalikul hääletamisel poolthäälte enamusega.

(9) Vallavanemaks valituks osutub kandidaat, kes saab volikogu koosseisu häälteenamuse.

(10) Kui ükski esitatud kandidaatidest ei saa nõutavat häälteenamust, viiakse läbi kordushääletamine. Kordushääletamisel jäävad kandideerima kaks enam häält saanud kandidaati. Kui on üks kandidaat ja ta ei saavuta vajalikku häälteenamust, korraldatakse uus valimine.

(11) Kui kordushääletusel ei saa kumbki kandidaat vajalikku häälteenamust või kui esitati ainult üks kandidaat, kes ei saanud vajalikku häälteenamust, korraldatakse uus valimine, kus võib kandideerida ka valituks mitteosutunud isik.

§ 30 Vallavanema pädevus

(1) Vallavanem täidab talle seaduste, käesoleva põhimääruse ja muude õigusaktidega pandud ülesandeid

Vallavanem:

- 1) korraldab vallavalitsuse tööd ja vallavalitsuse istungite ettevalmistamist;
- 2) esindab valda ja vallavalitsust vastavalt seadusega, käesoleva põhimäärusega ning volikogu poolt antud pädevusele;
- 3) annab vallavalitsuse (ametiasutusena) sisemise töö korraldamiseks käskkirju;
- 4) kirjutab alla vallavalitsuse määrustele ja korraldustele ning teistele vallavalitsuse dokumentidele;
- 5) esitab volikogule kinnitamiseks vallavalitsuse koosseisu;
- 6) esitab volikogule ettepaneku valitsuse täiendava liikme ametisse kinnitamiseks või mõne valitsuse liikme ametist vabastamiseks.
- 7) esitab vallavalitsusele ametisse nimetamiseks valla ametiasutuse juhi kandidaadi ja ametisse kinnitamiseks valla ametiasutuse hallatava asutuse juhi kandidaadi, teeb valitsusele ettepaneku nimetatud juhtide ametist vabastamise kohta, teostab tööandja teisi õigusi ja kohustusi, kui volikogu või valitsuse õigusaktis ei ole sätestatud teisiti;
- 8) esitab majanduslike huvide deklaratsiooni korruptsioonivastases seaduses sätestatud korras;
- 9) täidab muid talle seaduse alusel ja käesoleva põhimäärusega pandud ülesandeid.

§ 31 Vallavalitsuse kinnitamine

- (1) Vallavanem esitab vallavalitsuse koosseisu volikogule kinnitamiseks ja ametisse nimetamiseks nimekirjana.
- (2) Vallavalitsuse liikmete kinnitamine ja ametisse nimetamine toimub salajasel hääletamisel nimekirja alusel volikogu poolthäälte enamusega.
- (3) Kui volikogu ei otsusta teisiti, tutvustab kandidaatide nimekirjas olev isik end pärast nimekirja sulgemist ja volikogu liikmel on õigus esitada igale kandidaadile üks küsimus.
- (4) Vallavalitsuse liikmete kandidaatide nimed kantakse kõik ühele hääletussedelile. Volikogu liikmele antakse üks vallavalitsuse liikmete kandidaatide nimekirjaga hääletussedel.
- Hääletussedelile märgib hääletaja iga vallavalitsuse liikme kandidaadi nime järele oma seisukoha- poolt või vastu.
- (5) Hääletamise läbiviimiseks valitakse avalikul hääletamisel poolthäälte enamusega kolmeliikmeline häältelugemiskomisjon, kes nimetab endi hulgast komisjoni esimehe.
- (6) Häältelugemiskomisjon väljastab volikogu liikmetele hääletussedelid.
- (7) Hääletamistulemuste kohta koostab häältelugemiskomisjon protokoll, millele kirjutavad alla kõik komisjoni liikmed.
- (8) Protokoll kinnitab volikogu avalikul hääletamisel poolthäälte enamusega.
- (9) Vallavalitsuse liikmeks kinnitatakse ja ametisse nimetatakse kandidaat, kes saab volikogu poolthäälte enamuse.
- (10) Vallavalitsuse liikme ametist vabastamise kinnitab vallavanema ettepanekul volikogu avalikul hääletamisel poolthäälte enamusega. Volikogu kinnitab ja nimetab vallavanema ettepanekul ametisse uue vallavalitsuse liikme.

§ 32 Vallavalitsuse pädevus

(1) Vallavalitsus:

- 1) valmistab ette volikogus arutamisele tulevaid küsimusi, lähtudes valitsuse seisukohtadest või volikogu otsustest;
 - 2) lahendab ja korraldab kohaliku elu küsimusi, mis volikogu määruste või otsustega või valla põhimäärusega on pandud täitmiseks valitsusele;
 - 3) lahendab ja korraldab kohaliku elu küsimusi, mis ei kuulu volikogu pädevusse;
 - 4) lahendab küsimusi, mis on kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse alusel delegeeritud valitsusele;
 - 5) korraldab kohaliku omavalitsuse ametiasutuste poolt isikute vastuvõttu märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seadusega ettenähtud korras.
- (2) Valitsus võib taotleda volikogu ees volikogu poolt vastuvõetud määruse või otsuse uuesti läbivaatamist.
- (3) Vallavalitsus kehtestab oma korraldusega valla asutuse poolt osutatavate teenuste hinnad, arvestades seejuures haldusmenetluse seaduses sätestatud.

§ 33 Vallavalitsuse istung

(1) Vallavalitsuse töövorm on istung. Vallavalitsuse istungid toimuvad vähemalt üks kord kuus, kui vallavalitsus ei otsusta teisiti.

(2) Vallavalitsuse istungit juhatab vallavanem.

Vallavalitsuse istungid on kinnised, kui vallavalitsus ei otsusta teisiti.

(3) Vallavalitsuse liige, kes ei saa mõjuvatel põhjustel istungil osaleda, informeerib sellest vallasekretäri. Vallavalitsuse liige võib oma arvamuse ja otsuse päevakorra materjalide ja eelnõude kohta edastada ka meili teel, kuid mitte hiljem, kui 1 tund enne vallavalitsuse istungi algust.

Vallavalitsuse liikmeile edastatakse istungi päevakord ja materjalid meili teel või paber kandjal.

(4) Istungi juhataja ettepanekul arutatakse läbi istungi päevakorra projekt ning kinnitatakse istungi päevakord.

(5) Vallavalitsuse määrused ja korraldused võetakse vastu poolthääle enamusega.

Vallavalitsuse liikmed võivad nõuda oma eriarvamuse kandmist istungi protokollis.

Vallavalitsuse otsused töökorralduse küsimustes, mis ei nõua määruse või korralduse andmist, kantakse istungi protokollis.

(6) Vallavalitsuse istung protokollitakse. Protokoll vormistatakse 7 päeva jooksul pärast istungit ja sellele kirjutavad alla juhataja ja protokollija. Protokollid säilitatakse vallakantseleis.

(7) Vallavalitsuse istungi ettevalmistamise ja läbiviimise täpsema korra kehtestab vallavalitsus.

§ 34 Volikogu õigusaktide algatamise õigus

(1) Volikogu õigusaktide algatamise õigus on:

- 1) volikogu komisjonil;
- 2) volikogu liikmel;
- 3) vallavalitsusel;

- 4) vähemalt kümnel (10) protsendil hääleõiguslikest vallaelanikest seaduses sätestatud korras;
 - 5) valla valimiskomisjonil talle seadusega pandud ülesannete täitmiseks.
- (2) Volikogu võib oma otsusega teha vallavalitsusele ülesandeks õigusakti eelnõu koostamise.

§ 35 Volikogu õigusaktide avalikustamine ja jõustumine

- (1) Volikogu õigusaktid avalikustatakse vallakantseleis ja raamatukogus hiljemalt seitsmendal päeval arvates nende vastuvõtmisest.
- (2) Üldist tähtsust omavad volikogu määrused saadetakse Riigikantseleile avaldamiseks kinnitatud ärakirjana nii paber kandjal kui elektroonilisel kujul Riigikantselei poolt antud tehniliste juhiste kohaselt nädala jooksul pärast aktile allakirjutamist.
- (3) Volikogu määrus jõustub kolmandal päeval pärast avalikustamist, kui määrukses eneses ei ole sätestatud hilisemat jõustumise tähtpäeva.
- (4) Volikogu otsus jõustub teatavakstegemisest.

§ 36 Seaduste ja volikogu õigusaktide täitmise kontroll

- (1) Vallavalitsuse poolt seaduste ja volikogu õigusaktide täitmist kontrollib volikogu revisjonikomisjon.
- (2) Volikogu liige võib esitada arupärimise volikogu poolt ametisse valitud, nimetatud või kinnitatud isikule.
- (3) Arupärimine esitatakse kirjalikult volikogu esimehele või antakse üle avalikult volikogu istungil istungi juhatajale. Arupärimine peab sisaldama arupärimise põhjendust ja sellele vastamise viisi. Arupärimisele vastatakse arupärijale kirjalikult või suuliselt volikogu istungil.
- (4) Arupärimisele tuleb vastata kuu aja jooksul või hiljemalt järgmisel volikogu istungil. Ainult kirjaliku vastuse nõudmisel esitatakse vastus arupärimisele ühe kuu jooksul pärast arupärimise kättesaamist adressaadi poolt.

§ 37 Vallavalitsuse õigusakti eelnõule esitatavad nõuded, õigusakti avalikustamine ja jõustumine

- (1) Vallavalitsusele esitatavate õigusaktide eelnõude vormi ja esitamise tähtaja nõuded kehtestab vallavalitsus.
- (2) Vallavalitsuse õigusaktid ja protokollid avalikustatakse vallakantseleis hiljemalt seitsmendal päeval arvates nende vastuvõtmisest.
- (3) Vallavalitsuse korraldused saadetakse seitsme päeva jooksul pärast vastuvõtmist täitjatele ja teistele asjaosalistele.
- (4) Vallavalitsuse määrus jõustub kolmandal päeval pärast avalikustamist, kui määrukses ei ole kehtestatud hilisemat tähtaega.
- (5) Valitsuse korraldus jõustub teatavakstegemisest, kui korralduses eneses ei sätestata hilisemat tähtpäeva.

VI Arengukava

§ 38 Valla arengukava

(1) Valla arengukava on valla pika- ja lühiajalise arengu eesmäärke määratlev ja nende elluviimise võimalusi kavandav dokument, mis tasakaalustatult arvestab majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi ning on aluseks erinevate eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele.

(2) Kõik seaduse alusel kohalikule omavalitsusele kohustuslikud valdkonnapõhised arengukavad, valla arengukava ning üldplaneering peavad olema omavahel seotud ning ei tohi olla vastuolus.

(3) Mis tahes eelarveaastal peab kehtiv arengukava hõlmama vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat. Kui vallal on pikemaajalisi varalisi kohustusi või neid kavandatakse pikemaks perioodiks, peab arengukava olema nimetatud varalisi kohustusi käsitlevas osas kavandatud selleks perioodiks.

(4) Arengukava koostatakse kogu valla territooriumi kohta. Täiendavalt võib arengukava koostada:

1) valla territooriumi osa kohta kehtiva arengukava täpsustamiseks või täiendamiseks;

2) valdkonnapõhise arengukavana kehtiva arengukava täpsustamiseks või täiendamiseks;

(5) Vald korraldab avalike arutelude kaudu kõigi huvitatud isikute kaasamise arengukava koostamise protsessi ning tagab kehtestatud arengukava järgimise. Teade arengukava ja selle muutmise eelnõu avalikustamise kohta avaldatakse maakonnalehes ja valla veebilehel. Avaliku väljapaneku kestus ei või olla lühem kui kolm nädalat.

(6) Arengukava esitatakse maavanemale ja Siseministeeriumile hiljemalt üks kuu pärast volikogu poolt tehtud otsust arengukava vastuvõtmise või muutmise kohta. Pärast volikogu poolt vastuvõtmist avalikustatakse arengukava valla veebilehel.

(7) Hiljemalt iga aasta 1. oktoobriks vaatab volikogu läbi valla arengukava ja võtab vastu otsuse selle täitmise ja vajadusel muutmise kohta.

(8) Arengukava on aluseks:

1) vallaeelarve koostamisele;

2) investeeringute kavandamisele ja nende jaoks rahaliste ja muude vahendite taotlemisele, sõltumata nende allikast;

3) laenude võtmisele, kapitalirendi kasutamisele ja võlakirjade emiteerimisele.

§ 39 Arengukava koostamine

(1) Vallavalitsus valmistab ette ja esitab volikogule arengukava eelnõu.

(2) Arengukava eelnõu avalikustatakse valla kantseleis, raamatukogus ja valla veebilehel. Avalikustamise, arutelu ja ettepanekute esitamise aja kehtestab volikogu. Sellekohase informatsiooni avaldab vallavalitsus maakonna ajalehes.

(3) Arengukava kohta tehtud ettepanekud esitab vallavalitsus koos oma seisukohaga volikogule hiljemalt neli nädalat pärast ettepanekute esitamise tähtaja möödumist.

Ettepanekute põhjal tehakse arengukava eelnõus vajalikud muudatused. Arengukava eelnõu arutatakse vähemalt kahel lugemisel kahel volikogu istungil.

(4) Ettepanekud kehtiva arengukava muutmise kohta esitab vallavalitsus volikogule hiljemalt iga aasta 1. juuniks. Arengukava muutmine toimub arengukava vastuvõtmiseks ette nähtud korras.

VII Valla asutused ja avalik teenistus. teenistuslik järelevalve

§ 40 Valla asutused

(1) Valla asutused on:

- 1) valla ametiasutus, mis teostab avalikku võimu;
- 2) valla ametiasutuse hallatavad asutused, mis ei teosta avalikku võimu.
- (2) Valla ametiasutus on vallakantselei, mille põhiülesanne on vallavalitsuse ja volikogu töö organisatsiooniline ja tehniline tagamine, vajadusel aitab kantselei kaasa volikogu ja volikogu komisjonide tehnilisele teenindamisele.
- (3) Valla ametiasutuse hallatava asutuse asutamise ja selle tegevuse lõpetamise otsustab volikogu. Hallatava asutuse põhimääruse struktuuri ja koosseisu kinnitamine ning muutmine toimub volikogu poolt kehtestatud korras. Valla ametiasutus ja ametiasutuse hallatav asutus registreeritakse riigi ja kohaliku omavalitsuse asutuste registris.
- (4) Valla ametiasutuse hallatava asutuse juhi kinnitab ametisse ja vabastab ametist vallavanema ettepanekul vallavalitsus, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Tööandja teisi õigusi ja kohustusi teostab asutuse juht.
- (5) Valla asutusel on oma eelarve, oma nimetusega pitsat ning dokumendiplangid. Asutusel võib olla oma sümboolika ning vajadusel oma pangakonto.

§ 41 Valla avalik teenistus

- (1) Valla avalik teenistus on töötamine valla ametiasutuses.
- (2) Valla avalik teenistuja on isik, kes teeb palgalist tööd valla ametiasutuses.
- (3) Valla avalikud teenistujad on ametnikud, abiteenistujad ja koosseisuvälised teenistujad.
- (4) Ametnik on ametiasutuse koosseisus ettenähtud ametikohale nimetatud või valitud isik. Kui seaduses või käesolevas põhimääruses ei ole sätestatud teisiti, võib ametnikuna teenistusse võtta 18-aastaseks saanud vähemalt keskhariidusega Eesti kodaniku, kes valdab eesti keelt seadusega või seaduse alusel kehtestatud ulatuses. Ametnik võetakse teenistusse ametisse nimetamisega. Ametisse nimetamise õigus on ametiasutuse juhil või tema poolt selleks volitatud ametnikul.
- (5) Abiteenistuja on ametiasutuse koosseisus ettenähtud abiteenistuskohale töölepingu alusel võetud tehniline töötaja.
- (6) Koosseisuväline teenistuja on isik, kes võetakse teenistusse määratud ajaks nimetamise või töölepingu alusel ametniku või abiteenistuja niisuguste ülesannete täitmiseks, millel ei ole alatist iseloomu.
- (7) Valla avalik teenistus toimub seaduses ja valla õigusaktidega sätestatud korras.

§ 42 Teenistuslik järelevalve

- (1) Teenistuslik järelevalve on vallavalitsuse poolt valla ametiasutuse hallatavate asutuste ja nende juhtide tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekuse üle teostatav kontroll.
- (2) Teenistusliku järelevalve teostamisel on vallavalitsusel õigus:
 - 1) teha ettekirjutus akti või toimingu puuduste kõrvaldamiseks;
 - 2) peatada toimingu sooritamise või akti kehtivus;
 - 3) tunnistada akt kehtetuks.
- (3) Teenistusliku järelevalve korras tehtud otsused peavad olema motiveeritud.
- (4) Valla ametiasutuse ja nende ametiisikute ning ametiasutuse hallatava asutuse juhi akti täitmise ja toimingu võib peatada kuni kümneks tööpäevaks akti või toimingu seaduslikkuse ja otstarbekuse täiendavaks kontrollimiseks või vajalike täiendavate andmete kogumiseks, sealhulgas akti andja või toimingu sooritaja selgituste saamiseks.
- (5) Akti täitmise või toimingu sooritamise peatamisel teenistusliku järelevalve korras peatub seaduse ning nende alusel täitmiseks antud õigusaktidega vastava toimingu sooritamiseks kehtestatud tähtaja kulgemine.
- (6) Vallavalitsus tunnistab kehtetuks valla ametiasutuse ametiisikute ja ametiasutuse

hallatavate asutuste juhtide akte ja toiminguid, mis ei ole vastavuses Eesti Vabariigi põhiseaduse, seaduste ning nende alusel ja täitmiseks antud õigusaktide ning valla õigusaktidega.

(7) Vallavalitsus tunnistab ebaotstarbekuse motiivil kehtetuks valla ametiasutuse ning nende ametiisikute ja ametiasutuse hallatavate asutuste juhtide akte ja toiminguid juhul, kui akt või toiming ilmselt ei vasta kohaliku omavalitsuse põhimõtetele või põhjustab vallavara ja eelarveliste vahendite ebaratsionaalset kasutamist.

(8) Ebaotstarbekuse motiivil ei saa tunnistada kehtetuks akte ja toiminguid, mille andmise tingimused tulenevad seadusest ning nende alusel ja täitmiseks antud õigusaktidest.

VIII Majandus ja eelarve

§ 43 Munitsipaalomand

(1) Munitsipaalomand on vallale kuuluv vara.

(2) Vallavara valitsemise, kasutamise ja käsutamise korra kehtestab volikogu vallavara valitsemise korras

§ 44 Lepingud

(1) Vallal on õigus oma ülesannete täitmiseks sõlmida lepinguid.

(2) Lepingute sõlmimise otsustab oma pädevuse piires volikogu või vallavalitsus, kelle nimel kirjutab lepingule alla vastavalt volikogu esimees või vallavanem või volikogu või vallavalitsuse poolt selleks volitatud isik.

(3) Vallavalitsuse struktuuriüksustel ja vallavalitsuse hallataval asutusel on õigus eelarves ettenähtud ulatuses sõlmida valla nimel lepinguid juhul, kui see on ettenähtud volikogu või vallavalitsuse õigusaktides.

(4) Igäühel on õigus saada informatsiooni valla nimel sõlmitud lepingute kohta seadusega sätestatud korras.

§ 45 Majandustegevus

(1) Vald võib teenuste osutamiseks asutada valla ametiasutuse hallatavaid asutusi, mis ei ole juriidilised isikud, olla osanikuks või aktsionäriks valla arengu seisukohast olulises äriühingus, samuti asutada sihtasutusi ja olla mittetulundusühingu liikmeks.

(2) Valla ametiasutuse hallatava asutuse asutamise ja selle tegevuse lõpetamise otsustab volikogu. Hallatava asutuse põhimääruse, struktuuri ja koosseisu kinnitab volikogu. Valla ametiasutus ja ametiasutuse hallatav asutus registreeritakse riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste registris.

(3) Sihtasutuse, mille ainuasutajaks on vald, samuti osühingu või aktsiaseltsi, mille ainsaks osanikuks või aktsionäriks on vald, asutamise, ühinemise, jagunemise ja ümberkujundamise ja lõpetamise otsustab ning põhikirja ja selle muudatused kinnitab volikogu. Sihtasutuse, osühingu või aktsiaseltsi nõukogu liikmed nimetab, samuti muid asutaja, osaniku või aktsionäri õigusi teostab vallavalitsus. Kui osühingul ei ole nõukogu, nimetab vallavalitsus osühingu juhatuse liikmed.

(4) Kui sihtasutusel on mitu asutajat või kui äriühingus osaleb lisaks vallale ka teisi osanikke või aktsionäre, samuti kui vald osaleb liikmena mittetulundusühingus, otsustab osalemise ja selle lõpetamise volikogu. Muus osas teostab osaniku-, aktsionäri-, asutaja- või liikmeõigusi

vallavalitsuse poolt nimetatud isik.

§ 46 Valla eelarve

(1) Vallal on volikogu poolt kinnitatud iseseisev eelarve, mis koosneb põhitegevuse eelarvest, investeeringute eelarvest ning finantseerimistehingute eelarvest.

(2) Eelarveaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

(3) Põhitegevuse ja investeeringute eelarve liigendatakse tuludeks ja kuludeks võttes aluseks KOFS-s toodud soovitusi, samuti liigendatakse KOFS-i aluseks võttes ka finantseerimistehinguid.

(4) vastuvõetava eelarve tulud, kulude ja finantseerimistehingute liigendamise detailsus on järgmine:

1) personalikulud, s.h. maksud;

2) majandamiskulud kokku;

3) toetused (s.h. sotsiaaltoetused)

4) muud kulud

5) materiaalse ja immateriaalse vara soetamine ja renoveerimine,

6) intressid ja kohustistasud

7) Eelarveaasta alguses eelarves olevatest rahaliste vahendite jääkidest moodustatakse eelarve kassatagavara, mille suuruse määrab volikogu eelarve vastuvõtmisel.

§ 47 Eelarve avalikustamine

(1) Vallaeelarve projekt, vastuvõetud eelarve, eelarve muudatused ja lisaelarved ning eelarve täitmise aruanne avaldatakse üldiseks teadmiseks käesolevas põhimääruses sätestatud korras.

§ 48 Eelarve tulud ja kulud

(1) Valla eelarve tulud:

Põhitegevuse tulud

1) maksud;

2) kaupade ja teenuste müük, sealhulgas lõivud;

3) toetused, sealhulgas välisabi;

4) muud tulud, sealhulgas trahvid.

Investeeringutegevuse tulud:

1) Põhivara müük

2) Saadud sihtfinantseeringud

3) Osaluste müük

4) Finantstulud

s.h. intressitulud

(2) Valla eelarve kulud

Põhitegevuse kulud

Eelarve kulud liigendatakse tegevusalade lõikes ja majandusliku sisu järgi.

Eelarve kulud majandusliku sisu järgi on:

1) personalikulud;

2) majandamiskulud;

3) toetused;

4) muud kulud;

Investeermistegevuse kulud

1) põhivara soetus

2) antud sihtfinantseeringud

3) osaluste ost

4) finantskulud

s.h. intressikulud

Finantseerimistegevuse all kajastatakse võetud laene ja laenude tagasimakseid ning likviidsete varade muutust.

(3) Vald võib võtta laenu, kasutada kapitalirenti, emiteerida võlakohustust tõendavaid väärtpapereid ja võtta muid võlakohustusi vastavalt „Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses“ sätestatule.

§ 49 Valla eelarve projekti koostamine, vastuvõtmine ja jõustumine

(1) Eelarve projekti koostab vallavalitsus, aluseks võttes valla arengukava.

(2) Eelarve koosneb põhitegevuse eelarvest, investeeringute eelarvest ja finantseerimistehingute eelarvest. Eelarve liigendub alaeelarveteks. Alaeelarved koostatakse tegevusalade ja vallavalitsuse poolt kinnitatud allasutuste ning struktuuriüksuste osas kululiikide lõikes.

(3) Alaeelarve koostamiseks väljastab raamatupidamine alaeelarvete koostajatele andmed eelmise eelarveaasta tegelike, käesolevaks eelarveaastaks määratud ja eelseisvaks eelarveaastaks kavandatud tulude ja kulude kohta vastavalt nende liigendusele.

(4) Alaeelarve projektile lisatakse eelarve projekti seletuskiri, kus on näidatud planeeritavad tööjõukulud, planeeritavad investeeringud, oluliste muudatuste põhjendused.

(5) Eelarve projekti koostamiseks esitavad hallatavate asutuste juhid koostöös nende vastutusallas olevate asutuste ja/või struktuuriüksuste juhtidega hiljemalt eelarveaastale eelneva aasta 01.novembriks vallavalitsusele järgmise aasta alaeelarve projekti tulude ja kulude kohta.

(6) Alaeelarve projektide koostamisel peavad koostajad lähtuma ja kinni pidama:

1) valla ja vastava asutuse arengukavast;

2) kehtivatest seadustest ja vallavalitsuse poolt kinnitatud alaeelarvete koostamise juhistest;

3) kokkuvõtte põhimõttest, vältides assigneeringute vajadusteta lülitamist alaeelarve projekti.

(7) Mittetulundusühingud, seltsid ja teised kodanike ühendused esitavad taotluse vallaeelarvest toetuse saamiseks vallavalitsusele hiljemaks eelarveaastale eelneva aasta 01.novembriks

(8) Alaeelarvete projektide läbivaatamisel kontrollib vallavalitsus eelseisvaks eelarveaastaks kulutuste arvestamise õigsust ja nende vastavust kehtivatele seadustele ja normidele, samuti hindab alaeelarve projekti lülitatud kulude põhjendatust ning vajadusel korrigeerib seda lähtudes eelarve tulude prognoosist.

(9) Vallavalitsus esitab eelarveprojekti volikogule esimeseks lugemiseks hiljemalt üks kuu enne eelarveaasta algust.

(10) Eelarve projektile lisatakse:

1) seletuskiri andmetega eelmise eelarveaasta tegelike, käesolevaks aastaks määratud ja eelseisvaks eelarveaastaks kavandatud tulude, kulude ja finantseerimistehingute kohta

vastavalt nende liigendustele „Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses“ nimetatud mahus;

2) andmed võetud laenudest ja emiteeritud võlakirjadest tulenevate kohustuste kohta eelseisvate aastate lõikes;

3) andmed ületulevate ja üleminevate ehituste ja ürituste kohta koos kulude üldsumma jaotusega eelarveaastate järgi;

4) muud volikogu poolt nõutud andmed.

(11) Pärast eelarve esimest lugemist saadab volikogu eelarve koos omapoolsete ettepanekute ja parandustega vallavalitsusele avalikustamiseks seaduses ettenähtud korras.

(12) Pärast eelarveprojekti ja selle kohta esitatud ettepanekute läbivaatamist võtab volikogu eelarve vastu poolthälteenamusega. Eelarve vastuvõtmiseks peab volikogu korraldama vähemalt kaks lugemist.

(13) Eelarve jõustub eelarveaasta algusest.

(14) Kui eelarve ei ole eelarveaasta alguseks vastu võetud, võib vallavalitsus kuni eelarve vastuvõtmiseni iga kuu teha kulutusi lähtudes „Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest.“

(15) Volikogu poolt vastuvõetud eelarve alusel kinnitab vallavalitsus tegevusalade ja hallatavate asutuste lõikes eelarve tulud ja kulud (alaeelarved) rahandusministeeriumi poolt kehtestatud eelarveklassifikaatorite alusel hiljemalt kahe nädala jooksul pärast vallaeelarve vastuvõtmist volikogus.

(16) Vastuvõetud eelarve ning alaeelarved koos seletuskirjaga avalikustatakse vallakantseleis, raamatukogus, valla veebilehel.

§ 50 Eelarve muutmine. Lisaelarve

(1) Vajaduse korral jaotada ümber eelarves määratud kulusid taotleb vallavalitsus volikogu poolt vastuvõetud eelarve muutmist. Eelarve muutmine toimub samas korras eelarve vastuvõtmisega.

(2) Kulude tegemiseks, milleks eelarves ei ole assigneeringuid määratud või mille tegemiseks määratud assigneeringutest ei jätku, võib volikogu eelarveaasta kestel võtta vastu lisaelarve.

(3) Lisaelarve projektile lisatakse:

1) põhjendused täiendavate kulude vajaduse ja nende tegemise paratamatuse kohta käesoleval eelarveaastal;

2) andmed assigneeringute kasutamise kohta, mille täiendamist taotletakse, samuti andmed lisatulude ja säästu kohta, millega lisakulud kaetakse.

(4) Lisaelarve koostamine ja vastuvõtmine toimub käesoleva põhimääruse paragrahvis 48 vallaeelarve koostamise ja vastuvõtmise kohta sätestatud korras, arvestades käesolevas paragrahvis toodud erisusi.

(5) Lisaelarve vastuvõtmiseks võib toimuda ka ainult üks lugemine.

§ 51 Eelarve täitmine

(1) Eelarve täitmist korraldab vallavalitsus.

(2) Vallavalitsusel ning valla asutustel on õigus võtta rahalisi kulutusi nõudvaid kohustusi ainult neile eelarves ettenähtud kulude piires.

(3) Eelarves määratud assigneeringuid võib kasutada üksnes ettenähtud otstarbeks, nende suurust võib muuta vaid eelarve muutmisega.

(4) Eelarvesse riigieelarvest sihtotstarbeliselt eraldatud vahendeid võib kasutada ainult ettenähtud otstarbel.

- (5) Vallavalitsusel ja valla asutusel on õigus võtta rahalisi kulutusi nõudvaid kohustusi ainult neile eelarves selleks ette nähtud kulude piires.
- (6) Eelarveaasta lõpuks kasutamata jäänud assigneeringute sulgemise otsustab volikogu vallavalitsuse ettepanekul.
- (7) Eelarveaasta lõpuks täitmata jäänud kohustustest tulenevad kulutused, mis ei ole kaetud volikogu poolt sulgemata assigneeringutega, kaetakse järgmise aasta eelarvest.
- (8) Eelarveaasta lõpul kulusid ületava tulude kasutamise järgmisel eelarveaastal otsustab volikogu

§ 52 Reservfondi kasutamine

- (1) Vallaeelarve reservfond (vähemalt 0,5 % eelarve tuludest) kinnitatakse volikogu otsusega eelarve koosseisus ja sellest teeb eelarve aasta jooksul ümbersuunamisi eelarve kulukirjetele vallavalitsus (70 protsendi ulatuses reservfondi kogumahust) ning volikogu (30 protsendi ulatuses reservfondi kogumahust). Reservfondi ümbersuunamised kinnitab volikogu.

§ 53 Majandusaasta aruande koostamine ja kinnitamine

- (1) Majandusaasta aruande koostab vallavalitsus ning esitab selle volikogule kinnitamiseks hiljemalt järgneva aasta 30. juuniks. Majandusaasta aruande koostamisel lähtutakse raamatupidamise seaduses sätestatud põhimõtetest.
- (2) Majandusaasta aruandesse kuuluvad:
 - 1) raamatupidamise aastaaruanne koos eelarve täitmise aruandega;
 - 2) tegevusaruanne vastavalt raamatupidamise seadusele;
 - 3) reservfondi kasutamise aruanne;
 - 4) audiitori järeldusotsus, kui auditeerimine on raamatupidamise seaduse alusel kohustuslik;
 - 5) muud volikogu poolt ettenähtud andmed.
- (3) Volikogule esitatakse lisaks käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusaruandele ülevaade valla enamusosalusega äriühingute ning valla poolt asutatud sihtasutuste ja mittetulundusühingute majandustegevusest.
- (4) Majandusaasta aruande kinnitab volikogu hiljemalt 30. juuniks, kuulates ära revisjonikomisjoni arvamuse.
- (5) Majandusaasta kinnitatud aruande koos audiitori järeldusotsusega esitab volikogu maavalitsusele aruande kinnitamisest seitsme tööpäeva jooksul.

§ 54 Kohalikud maksud ja koormised

- (1) Vallavolikogul on õigus kohalike maksude seaduse alusel anda määrusi kohalike maksude kehtestamiseks.
- (2) Kohalikud maksud ja maksumäärade muudatused kehtestatakse enne vallaeelarve või lisaelarve vastuvõtmist või eelarve muutmist ja neid rakendatakse eelarveaasta algusest või koos lisaelarve või eelarve muutmisega.
- (3) Maksumäärus jõustub ning avalikustatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses sätestatud korras. Vallavalitsus edastab maksumääruse elektroonilisel teel või elektroonilisel andmekandjal Maksu- ja Tolliametile. Maksumäärus avaldatakse Maksu- ja Tolliameti veebilehel.
- (4) Kui seaduses ei ole sätestatud teisiti, on kohalike maksude maksuhalduriks vallavalitsus, kes korraldab kehtestatud korras kohalike maksude kogumist oma asutuste kaudu.

- (5) Kohalikud maksud ei tohi takistada inimeste, kaupade ja teenuste vaba liikumist.
- (6) Vastutus maksumääruse rikkumise eest sätestatakse seaduse alusel maksumääruses.
- (7) Koormis on kohustus, mis seaduse alusel kehtestatakse vallavolikogu määrusega füüsilistele või juriidilistele isikutele kohustuslike tööde tegemiseks valla territooriumil kehtestatud heakorraeeskirja täitmiseks.
- (8) Koormise võib kehtestada füüsilistele ja juriidilistele isikutele nende omandis või valduses oleva kinnistu või muu nende kasutuses oleva territooriumi ning sellega vahetult piirneva üldkasutatava territooriumi heakorra tagamiseks.
- (9) Koormise määramisel kehtestatakse koormise olemus, ulatus, täitmise tingimused ja kord ning koormise täitmise üle kontrolli teostamise kord.
- (10) Isik, kellel koormise täitmine lasub, võib oma arvel lasta selle täita teisel isikul. Isiku põhjendatud taotlusel on volikogul õigus lubada isikul koormise täitmise eest maksta raha, mida peab kasutama selle koormise täitmiseks. Volikogu poolt vastava loa andmisel määratakse volikogu poolt kehtestatud korras koormise täitmiseks vajalike tööde maksumus.
- (11) Koormise täitmist kontrollib vallavalitsus.
- (12) Koormist ei või asendada maksuga kohalikku eelarvesse.
- (13) Koormisena ei või kehtestada makse, trahve, teenustasusid, lõive ega muu nimetusega rahalisi kohustusi.
- (14) Koormis ei või olla lepingu objektiks.

IX Omavalitsusteenistus

§ 55 Ametiasutus

- (1) Valla ametiasutusteks on vallavalitsus (asutusena) koos struktuuriüksustega. Ametiasutust finantseeritakse valla eelarvest ja tema ülesandeks on avaliku võimu teostamine.
- (2) Ametiasutuses töötamist loetakse töötamiseks valla omavalitsusteenistuses. Ametiasutuse struktuuriüksuste loetelu ja teenistujate koosseisu määrab volikogu. Ametiasutuse struktuuriüksuse ülesanded ja töökorraldus sätestatakse struktuuriüksuse põhimääruses, mille kinnitab vallavalitsus.

§ 56 Teenistuslik järelevalve

- (1) Teenistuslik järelevalve on vallavalitsuse poolt tema struktuuriüksuste ja nende teenistujate ning vallavalitsuse hallatavate asutuste ja nende juhtide tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekuse kontroll.
- (2) Teenistusliku järelevalve teostamiseks moodustatakse sisekontrolli struktuuriüksus. Vallavalitsus võib teenistusliku järelevalve teostamise ülesandeks teha ka eelnimetatud struktuuriüksuse koosseisu mittekuuluvale teenistujale.
Teenistusliku järelevalve teostaja:
 - 1) analüüsib ja hindab vallavalitsuse struktuuriüksuste ja nende teenistujate ning vallavalitsuse hallatavate asutuste ja nende juhtide tegevuse vastavust seadustele ning volikogu ja vallavalitsuse õigusaktidele;
 - 2) analüüsib ja hindab rahaliste vahendite kasutamise seaduslikkust, otstarbekust ja efektiivsust;
 - 3) tuvastab ja hindab juhtimis- ning kontrollmeetmete tulemuslikkust, säästlikkust ja efektiivsust.
- (3) Oma ülesannete teostamiseks on teenistusliku järelevalve teostajal õigus:

- 1) tutvuda kõikide vallavalitsuse ja vallavalitsuse hallatavate asutuste dokumentidega;
- 2) nõuda omavalitsusteenistujatelt ning vallavalitsuse hallatavate asutuste juhtidelt puuduste ning eksimuste kohta kirjalikke seletusi ning teha vallavalitsusele ettepanekuid puuduste kõrvaldamiseks.

§ 57 Sotsiaalsed garantiid

(1) Palgalisel ametikohal töötavale volikogu esimehele või tema asetäitjale, vallavanemale ja volikogu poolt ametisse nimetatud vallavalitsuse liikmetele võib volikogu otsusega maksta ametist vabastamisel hüvitist kuni kolme kuu ametipalga ulatuses, kui ta on töötanud kaks kuni kaheksa aastat ja kuni kuue kuu ametipalga ulatuses, kui ta on töötanud rohkem kui kaheksa aastat vastaval ametikohal ning vabastamine toimub:

- 1) seoses volituste tähtaja lõppemisega;
- 2) tema enda algatusel seoses terviseseisundiga, mis ei võimalda püsivalt oma teenistuskohustusi täita;
- 3) seoses umbusalduse avaldamisega.

(2) Lõikes 1 sätestatud hüvitist ei maksta, kui volikogu poolt ametisse valitud või nimetatud isik:

- 1) vabastatakse ametist tema enda algatusel, välja arvatud lõike 1 punktis 2 toodud juhtudel;
- 2) valitakse või nimetatakse volikogu poolt ametisse uueks tähtajaks.

(3) Kohalike omavalitsuse teenistujate suhtes kehtivad avaliku teenistuse seaduses riigiteenistujatele ettenähtud teenistusalsed õigused.

(4) Palgalisel ametikohal töötavale vallavanemale makstakse ametist vabastamisel hüvitist kuue kuu ametipalga ulatuses, kui ametist vabastamine toimub volikogude algatusel toimuvate valdade haldusterritoriaalse korralduse muutmise tõttu.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud hüvitist ei maksta, kui volikogu valib vallavanema ametisse uueks tähtajaks.

§ 58 Vallasekretär ja vallakantselei

Vallasekretär juhhib vallakantseleid ja täidab talle seadusega ning volikogu ja vallavalitsuse õigusaktidega pandud ülesandeid.

X Välissuhted

§ 59 Välissuhted

(1) Välissuhtlusega tegelevad oma pädevuse piires volikogu, vallavalitsus ja vallavalitsuse hallatav asutus.

(2) Volikogu otsustab valla osalemise ja esindamise rahvusvahelistes organisatsioonides ja koostöölepingute sõlmimise välisriigi kohaliku omavalitsusega. Lepingutele kirjutab alla volikogu esimees või volikogu poolt volitatud isik. Osalemine rahvusvahelistes projektides või programmides toimub volikogu poolt kehtestatud korras.

(3) Vallavalitsus:

- 1) korraldab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud lepingute täitmist;
- 2) valmistab ette ja esitab volikogule välissuhtlemist puudutavate õigusaktide eelnõud;
- 3) moodustab delegatsioone ja osaleb läbirääkimistel välislepingute sõlmimiseks;
- 4) korraldab rahvusvaheliste projektide või programmide täitmist;
- 5) lahendab muid välissuhtlusega seotud küsimusi, mis on seadusega või volikogu õigusaktidega antud vallavalitsuse pädevusse.

(4) Vallavalitsusel ja vallavalitsuse hallataval asutusel on õigus käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud lepingute raames sõlmida suhete arendamise eesmärgil lepinguid volikogu poolt kehtestatud korras. Vallavalitsuse sõlmitavatele lepingutele kirjutab alla vallavanem või vallavalitsuse poolt volitatud isik Vallavalitsuse hallatava asutuse nimel kirjutab lepingule alla asutuse juht või tema asendaja.

XI Põhimääruse kinnitamine ja muutmine

§ 60 Põhimääruse kinnitamine ja muutmine

Põhimäärus või selle muudatus võetakse vastu, kui vastavat eelnõu on arutatud vähemalt kahel lugemisel kahel volikogu istungil. Põhimääruse vastuvõtmine ja muutmine otsustatakse volikogu koosseisu häälteenamusega.